

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/50/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118010140
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Antala
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:8118010140.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Michala Antalu a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Petra Tótha v trestnej veci proti odsúdenému T. O., nar. XX.XX.XXXX v U., okres N., zomrelému dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom W., R. 6, okres N., pre trestný čin nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 odsek 1 Tr. zákona č. 140/1961 Zb., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22. januára 2020 v Trenčíne prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 11. septembra 2018 pod sp. zn. 33Nt/3/2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 odseku 1 písm. c) Tr. poriadku s a sťažnosť prokurátora z a
m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 11. septembra 2018 pod sp. zn. 33Nt/3/2018 podľa článku 4 odseku 2 protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s § 394 odsek 1 Tr. poriadku bola na podklade podaného návrhu T. O. ml. v prospech jeho zomrelého otca odsúdeného T. O., nar. XX.XX.XXXX, zomrelému dňa XX.XX.XXXX, povolená obnova konania smerujúca proti právoplatnému uzneseniu a rozsudku bývalého Vojenského obvodového súdu Prešov pod sp. zn. 1T/86/1962. Okresný súd zrušil právoplatný výrok o vine a treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad a zároveň všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Citovaným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 10. mája 1962 pod sp. zn. 1T/86/1962 v spojení s uznesením Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo dňa 07. júna 1962 pod sp. zn. To/56/1962 bol T. O. odsúdený pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 odsek 1 Tr. zákona č. 140/1961 Zb. na tom skutkovom základe, že dňa 28. marca 1962 odmietol na Okresnej vojenskej správe v Rimavskej Sobotke prevziať povolávací rozkaz, podľa ktorého mal nastúpiť dňa 24. apríla 1962 k vykonaniu vojenského cvičenia u V. Ú. 5872 Bučovice a ani v lehote 24 hodín fyzicky nenastúpil službu u tohto vojenského útvaru, s odvolaním sa na svoje náboženské presvedčenie (Svedkovia Jehovovi), za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Neskorším uznesením Vojenského obvodového súdu Prešov v trestnej veci vedenej pod sp.zn. 3Rtv/61/1991 (v rámci rehabilitačného konania) bol výrok o treste v predmetnom rozsudku v uvedenej trestnej veci Vojenského obvodového súdu Prešov pod sp. zn. 1T/86/1962 zrušený s tým, že ďalším rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 24. októbra 1991 pod sp. zn. 1T/86/1962 mu bol uložený nový a miernejší nepodmienečný trest odňatia slobody za použitia § 40 odsek 1 Tr. zákona (mimoriadne zníženie trestu) na 1 (jeden) mesiac.

Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil v podstate tým, že zistil dôvody pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 odseku 1 Tr. poriadku, pretože vyšli najavo také nové skutočnosti, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine a treste odsúdeného. Okresný súd za nové skutočnosti odôvodňujúce povolenie obnovy konania v posudzovanej veci označil s poukazom na článok 4 odseku 2 protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako i zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. mája

1998 pod sp. zn. Tpj 14/1997 porušenie zásady „ne bis in idem, t. j. nie dvakrát o tej istej skutočnosti“ v tom, že T. O. bol v roku 1955 a 1962 odsúdený pre totožnú trestnú činnosť, t. j. z totožného dôvodu týkajúceho sa odmietnutie vykonania povinnosti vojenskej služby z dôvodu náboženského vyznania „Svedkov Jehovových“. Teda v roku 1952 už bol T. O. raz odsúdený pre totožné skutkové okolnosti rozsudkom Nižšieho vojenského súdu v Brne zo dňa 16. júla 1955 pod sp. zn. T 21/1955 pre trestný čin nenastúpenia služby v brannej moci podľa § 265 odsek 1 Tr. zákona č. 86/1950 Zb. na tom skutkovom základe, že dňa 05. októbra 1954 do 24 hodín podľa riadene mu doručeného povolávacieho rozkazu nenastúpil vojenské cvičenie, čo odôvodňoval tým, že mu to nedovoľuje náboženské presvedčenie, pretože je členom komunity Svedkov Jehovových, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a popritom aj strata čestných občianskych práv na dobu 3 (troch) rokov. Okresný súd poukázal na to, že ide v oboch prípadoch o totožné konanie a nič na tom nemení fakt, že išlo o rozdielne právne posúdenie oboch skutkov, za čo bol fakticky dvakrát odsúdený.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote troch pracovných dní podal sťažnosť prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov, ktorú písomne odôvodnil tým, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne a nezákonné z dôvodu, že skutočnosti, o ktoré opieral navrhovateľ - syn zomrelého odsúdeného otca podaný návrh na obnovu konania v jeho prospech a ktoré si okresný súd, vrátane právnej argumentácie osvojil v napadnutom uznesení, sú v rozpore s celým radom aktuálnych právoplatných rozhodnutí súdov SR, napr. v trestných veciach Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/33/2018 (ods. H. E.), 23 Tos/89/2017 (navrhovateľ S. A.), 23Tos/24/2018 (navrhovateľ A. X.), ale aj aktuálne prebiehajúce konanie na Okresnom súde Prešov sp. zn. 6Nt/13/2016 (navrhovateľ M. Y.) a tiež aj v rozpore s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13. marca 2018 pod sp. zn. 3Tos/4/2017.

Obhajca v prospech odsúdeného k písomnému odôvodneniu sťažnosti prokurátora uviedol, že z konaní, ktoré prebiehali či prebiehajú v obdobných veciach, na ktoré konkrétne poukázal prokurátor a ktoré majú vyvracať dôvodnosť povolenia obnovy konania v prejednávanom prípade T. O. vyplýva, že v prípade odsúdeného H. E. (Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 23Tos/33/2018) bol tento odsúdený plne rehabilitovaný v rámci takéhoto konania, v prípade S. A. (Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 23Tos/89/2017) bol tento odsúdený iba jedenkrát a nebola tak u neho porušená zásada „ne bis in idem“ a rovnaká situácia bola aj v prípade A. X. (Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 23Tos/24/2018). Obhajca naopak argumentoval rozhodnutiami v 22-dvoch konkrétnych veciach (Najvyšší súd SR v Bratislave, Krajský súd v Trenčíne, Krajský súd v Banskej Bystrici) iných odsúdených, kde bola z totožného dôvodu ako v prejednávanom prípade povolená obnova konania a poukázal súčasne i na nálezy Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 03. februára 1999 pod sp. zn. PL. ÚS 19/98 (č. 38/1999 Sb.), zo dňa 04. júla 2001 pod sp. zn. I. ÚS 26/01 vo veci Y. F., z ktorých explicitne vyplýva, že zásada „ne bis in idem“ stojí nad všetkými zákonmi a ak ju súd dôvodne neaplikuje, sám ju porušuje. Preto navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne ako nadriadený súd sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietol.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti prokurátora, ktorá mu bola so spisom predložená dňa 23. apríla 2019, na neverejnom zasadnutí dňa 22. januára 2020 preskúmal podľa § 192 odseku 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora, hoci bola podaná oprávnenou osobou a včas, nie je dôvodná.

Z ustanovenia § 394 odseku 1 Tr. poriadku vyplýva, že obnovu konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, možno povoliť len vtedy, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.

V konaní o povolení obnovy nie je však možné preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Toto konanie sa v zmysle citovaného zákonného ustanovenia obmedzuje predovšetkým na riešenie otázky, či návrh na povolenie obnovy obsahuje skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú pre súd nové, skôr neznáme. Až po kladnej odpovedi na túto otázku treba skúmať, či ide o také nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi súdu skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie, v danom prípade o vine.

Za "nové skutočnosti skôr neznáme" v zmysle § 394 odsek 1 až 3 Tr. poriadku treba považovať také (vecné) skutočnosti, ktoré neboli predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa návrh na obnovu konania týka. Ide teda o objektívne existujúci jav, ktorý ako skutočnosť nebola príslušnému orgánu známa a nebola obsahom spisu. Nebola teda dôkazom, ale môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu, resp. vecnej skutočnosti. Za nové skutočnosti alebo dôkazy v zmysle citovaného ustanovenia nemožno však považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisov a to aj vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol. Taktiež omyl súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, prípadne ich nesprávne hodnotenie, nie je dôvodom na povolenie obnovy konania.

Okresný súd správne zistil, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, pretože v konaní o obnove vyšli najavo také nové skutočnosti, ktoré v zmysle § 394 odseku 1 Tr. poriadku môžu viesť k zmene pôvodného právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Okresný súd v napadnutom uznesení vecne správne a presvedčivo vyložil dôvody, pre ktoré považoval podaný návrh za opodstatnený a dôvodne ho akceptoval. V posudzovanom prípade je z obsahu spisu dostatočne zrejmé, že ide o totožné okolnosti, ktoré krajský súd už riešil v obdobných predchádzajúcich iných trestných veciach iných odsúdených, kde bolo potrebné riešiť odstránenie pochybenia v rozhodovaní bývalých vojenských súdov pred rokom 1989 v prípadoch, kedy páchateľ odmietol z náboženských dôvodov a takého svojho presvedčenia nastúpiť výkon základnej vojenskej služby či vojenského cvičenia a bol po odsúdení a vykonaní uloženého trestu opätovne predvolávaný k výkonu základnej vojenskej služby, resp. vojenského cvičenia a po opätovnom nenastúpení z takéhoto totožného dôvodu bol opätovne znovu odsúdený a bol mu opätovne uložený aj trest. Je nutné podotknúť, že krajský súd vo veciach týkajúcich sa povolenia obnovy konania v obdobných prípadoch, keď bol páchateľ jedenkrát odsúdený za takéto konanie a využil aj možnosť rehabilitačného konania, nevidel dôvod na povolenie obnovy konania. Odlišná situácia je však v prípadoch viacnásobného odsúdenia za takéto totožné konanie páchateľa, spočívajúce v odopretí nastúpiť vykonanie základnej vojenskej služby či vojenského cvičenia v ozbrojených silách štátu, pretože opakované odsúdenie takéhoto páchateľa pre ten istý dôvod je v rozpore s platnou zásadou „ne bis in idem“, t. j. zásadou, ktorá bráni nielen samotnému opätovnému odsúdeniu, ale má brániť už i trestnému stíhaniu pred podaním obžaloby na súd. Nič na tom nemôže zmeniť ani prípadný fakt, že u týchto odsúdení ide o rozdielne skutkové okolnosti alebo i právne posúdenia, pretože vo všetkých prípadoch išlo o nenastúpenie vojenskej služby či vojenského cvičenia z dôvodu náboženského presvedčenia a teda možno nepochybné hovoriť o totožnom konaní odsúdeného T. O. v oboch prípadoch. Podporu tohto právneho názoru predstavuje zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Tpj/14/1997 prijatého dňa 21. mája 1998. Ako správne zistil a ustálil okresný súd, v prípade odsúdeného T. O. išlo celkovo o dve takéto odsúdenia, a preto napadnuté uznesenie krajský súd považuje za vecne správne a zákonné. V zmysle uvedeného prekážku v posudzovanom prípade netvorí ani skutočnosť, že T. O. bol na podklade rehabilitačného konania zmiernený, aj keď výrazne trest odňatia slobody oproti trestu, ktorý mu bol pôvodne uložený. Ak by v rámci tohto rehabilitačného konania mu už žiaden trest nebol uložený, nebol by už v takomto prípade dôvod na povolenie obnovy konania. Pre úplnosť krajský súd uvádza, že trestné veci, na ktoré prokurátor v rámci odôvodnenia sťažnosti poukazoval, nemôžu byť podkladom k tomu, aby návrh na povolenie obnovy konania mal byť zamietnutý a v tejto súvislosti krajský súd odkazuje na kvalifikované písomné vyjadrenie obhajcu na odôvodnenie sťažnosti prokurátora.

V posudzovanom prípade bolo pred okresným súdom vykonané dokazovanie v súlade s ustanovením § 2 odsek 10 a odsek 11 Tr. poriadku, v dostatočnom nevyhnutnom rozsahu pre rozhodnutie a vykonané dôkazy okresný súd aj v súlade s ustanovením § 2 odsek 12 Tr. poriadku vyhodnotil, s prihliadnutím na všetky platné zásady trestného konania a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, čo aj zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil v dôvodoch napadnutého uznesenia.

Krajský súd, keďže sa so závermi okresného súdu v celom rozsahu stotožnil, nepovažoval sťažnosť prokurátora ani ním uvedené argumenty v písomných dôvodoch sťažnosti za akceptovateľné a teda dôvodné a preto sťažnosť prokurátora podľa § 193 odsek 1 písm. c) Tr. poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.